

Pardubice III
MĚSTSKÝ OBVOD

Knihovna
MO PARDUBICE III

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2022

KNIHOVNA MĚSTSKÉHO OBVODU PARDUBICE III

Knihovna Městského obvodu Pardubice III
Jana Zajíce 983
530 12 Pardubice
Tel.: 731 198 161, 466 264 313

Městský obvod Pardubice III
Jana Zajíce 983
530 12 Pardubice
Tel.: 466 799 131

Vedoucí knihovny: Ing. Irena Nimsová

Starosta: Ing. Mgr. Vítězslav Štěpánek

Knihovnice:

leden – prosinec 2022

lic. Pavlína Jehličková, Bc. Markéta Kišáková

Knihovna MO Pardubice III je organizační složkou Městského obvodu Pardubice III od roku 2007. Velikost obsluhové populace je ke dni 31. prosince 2022 vyčíslena na 15 924 občanů.

Web: www.knihovna-dubina.cz

E-mail: knihovna.dubina@seznam.cz

Facebook: www.facebook.com/Knihovna-Dubina

Instagram: [knihovnadubina](https://www.instagram.com/knihovnadubina)

KNIHOVNÍ FOND

Knihovní fond Knihovny Městského obvodu Pardubice III je vyvážený s prvky nových směrů ve světě literární tvorby a splňuje všeobecné podmínky zaběhlých standardů knihoven. Je zaměřen na rozvíjení čtenářské gramotnosti dětí, mladistvých i dospělých. Přihlíží i na potřeby svých čtenářů a dává jim možnost svými tipy na knihy, audioknihy i deskové hry rozvíjet knihovní fond.

Nákup nových knih je plně řízen poptávkou čtenářů, nabídkou nakladatelství, vývojem trendů v literární tvorbě a rozvojem nových žánrů na poli literatury. Opomíjena však není ani literatura naučná, především biografie a memoáry, které velká část našich čtenářů preferuje.

Velkou roli v životě knihovny představují i finance. Zvyšující se ceny knih tak vybízejí k aktivnějšímu hledání jiných zdrojů. Mezi vyhledávané zdroje patří nabídky knih v antikvariátech, v obchodech s levnými knihami (např. KnihyLevneOnline.cz), či on-line výprodeje renovovaných knihkupců. Výraznou roli v rozšíření knihovního fondu hrají i dary, které činí zhruba 33 % ze všech přírůstků v roce. V roce 2022 bylo celkem zaevidováno **948 přírůstků knižních dokumentů**.

Zároveň probíhá rozšiřování knižního fondu dle potřeb Školských vzdělávacích programů, a to na základě komunikace se základními školami. Důležitá je i součinnost s rodiči žáků školou povinných. Snahou je zapojit ZŠ Městského obvodu Pardubice III do obnovy a stabilizace fondu určeného právě pro děti a mládež. Jako příklad můžeme uvést porovnání knihovního fondu s potřebami škol v rámci povinné četby.

Knihovnice důsledně sledují, jaké knihy již není nutné mít v knihovním fondu např. z důvodu zastaralého obsahu. Část knih je postupně přesouvána do skladu knihovny, který se nachází v 1. patře Městského úřadu Pardubice III. Již nepotřebné knihy jsou nabízeny institucím dle Knihovního zákona a následně jsou úbytkovány na základě stanovených knihovních pravidel. V průběhu roku jsou vyřazovány (úbytkovány) pouze poškozené knihy. Bohužel těchto knih každoročně přibývá, i když knihovnice se snaží trend eliminovat. Poškození je způsobeno stářím knih nebo nepřiměřenou manipulací čtenářem (politě knihy, potrhání listy knih, jídlo v knihách apod.). V případě poškození knih čtenářem jsou zavedeny sankce dle rozsahu poškození. Vše knihovnice řeší dohodou s příslušným čtenářem.

Byla rozšířena i částečně pozměněna nabídka audioknih, deskových her a periodik, jejíž obliba mezi čtenáři roste. Sortiment byl i rozšířen o komiksy tzv. manga, jejichž popularita v knihovně stoupá. Periodika jsou nabízena dle poptávky čtenářů.

Změněný systém poplatků za nevrácené knihy, kdy čtenářovi je účtován poplatek (upomínka) za každý den prodlení nevrácené knihy, přináší knihovně dobré výsledky. Čtenáři se stávají zodpovědnějšími a minimalizuje se tak nevrácení žádaných titulů, nedochází následně k prodlení v rezervačním systému knih. Čtenáři jsou bezplatně informováni o včasném vrácení knih e-mailem nebo mají tzv. informační kartičky, kde jim knihovnice zapíše termín vrácení včetně počtu vrácených knih. Další možnost prodloužení knih mají čtenáři ve webovém katalogu knihovny. Důležité je zmínit, že každé uzavření knihovny pro čtenáře neznamena nárust upomínek, knihovnice v době uzavření automaticky výpůjčky knih prodlouží. V měsíci březnu je čtenářům udělena amnestie upomínek, čtenář vrací knihy a neplatí žádnou upomínku. V době letních prázdnin je dvouměsíční výpůjční doba.

UŽIVATELÉ

Noví čtenáři

V roce 2022 bylo v knihovně na Dubině **1309 zaregistrovaných čtenářů**. Dochází k navýšení čtenářů a knihovna se dostává v počtu nových čtenářů do období, kdy nebyla žádná protiepidemická opatření, podrobnosti **Graf 1: Srovnání statistických výstupů v letech 2019 – 2022**.

Návštěvnost knihovny

Dochází k výraznému navýšení návštěvníků knihovny na celkový počet **70 081 návštěvníků**, kde jsou nedílnou součástí návštěvníci on-line služeb. V letošním roce se virtuální návštěvy vyšplhaly na **neuvěřitelných 58 819 návštěvníků** (v roce předchozím bylo 11 766 virtuálních návštěv).

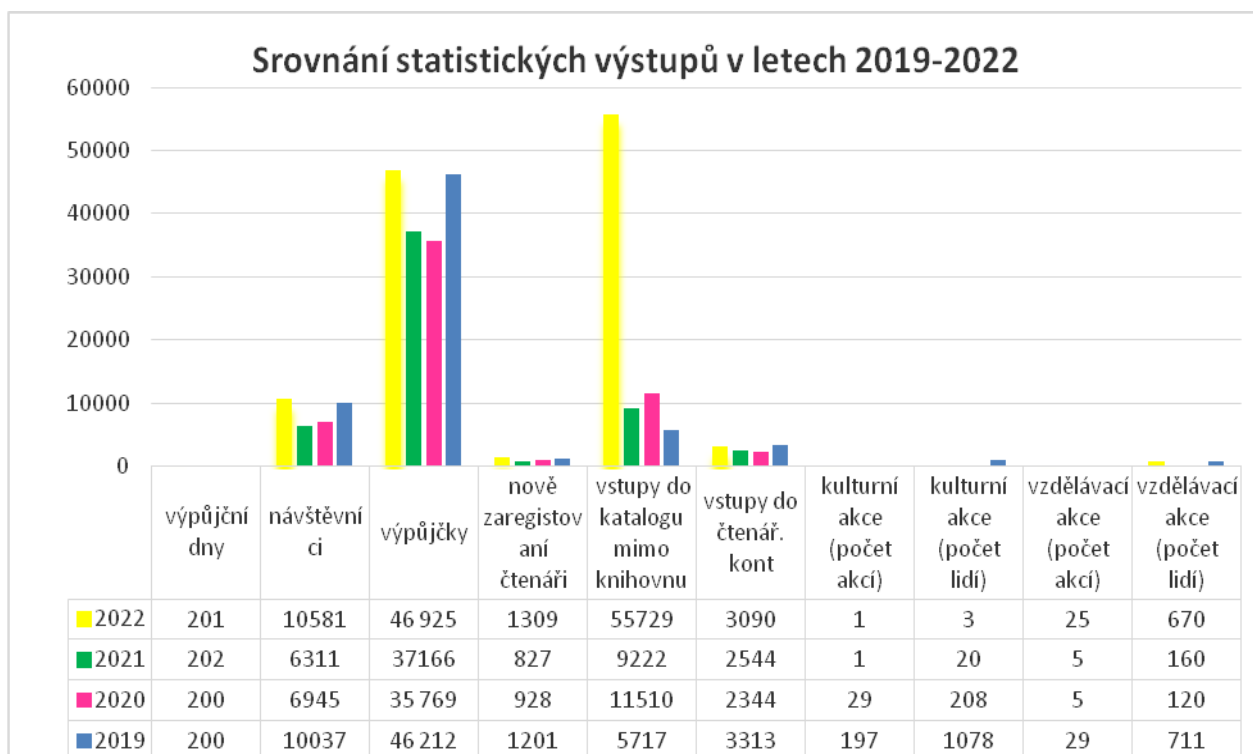
VÝPŮJČKY

Výpůjčky zaznamenaly zvýšení počtu **o 9 759 knihovních dokumentů**, tedy **na celkových 46 925 knižních dokumentů** (v roce 2021 vypůjčeno **37 166** knihovních dokumentů) a prolongace se zvýšily **o 1 361 dokumentů** (rok 2021 znamenal **21 260 prolongací**). Půjčování deskových her se v roce 2022 bylo obnoveno.

Knihovna MO Pardubice III	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Počet čtenářů	1309	827	928	1 201	1 030	924	887	730
z toho čtenáři do 15 let	543	215	321	509	516	347	436	344
z toho dospělí čtenáři	766	612	607	692	514	577	451	386
Celkový počet výpůjček	46 925	37 166	35 754	46 196	34 491	27 401	29 362	32 760
Štáv knihovního fondu k 31. 12.	19 614	18 866	18 710	18 389	19 496	18 819	18 495	18 022

V roce 2022 bylo úbytkováno 200 knih, jedná se především o knihy rozbité či ztracené čtenáři. Dále je důležité zmínit, že knihovní fond se meziročně **navyšuje o 948 knižních dokumentů**, kde jsou zahrnuty i knižní dary.

Graf 1: Srovnání statistických výstupů v letech 2019 – 2022

DALŠÍ ÚDAJE (MVS, AKCE, SLUŽBY)

Služby

Mezi stálé služby Knihovny Dubina patří:

Kniha do domu – donáška na přání imobilním čtenářům (převážně seniorům) do jejich domova. Využívána v průběhu celého roku, kde máme velmi pozitivní odezvu od samotných čtenářů i jejich rodin.

Webové stránky - stránky jsou neustále aktualizovány a spravovány samotnými knihovnicemi. Nově zřízena sekce „Fotogalerie“, kde jsou vkládány důležité akce i zajímavé činnosti knihovny. Součástí webových stránek je možnost položení dotazu knihovnicím nebo sami čtenáři mohou navrhnout knihy, kterými by chtěli obohatit knihovní fond. Čtenáři, který novou knihu navrhne, je zmíněná kniha přednostně vypůjčena. Webové stránky také umožňují registraci nového čtenáře, objednání knih domů či rezervaci knih. Provozován je i e-katalog PORTARO jako stálá podpora čtenářům.

Sociální síť Facebook Knihovny MO Pardubice III – Facebook Knihovny Dubina je velmi aktivní, čemuž svědčí nárůst jeho sledovanosti. Aktivně je využíván čtenáři k zaslání dotazů knihovnicím. Rozšířila se frekvence komunikace se čtenáři přes Messenger.

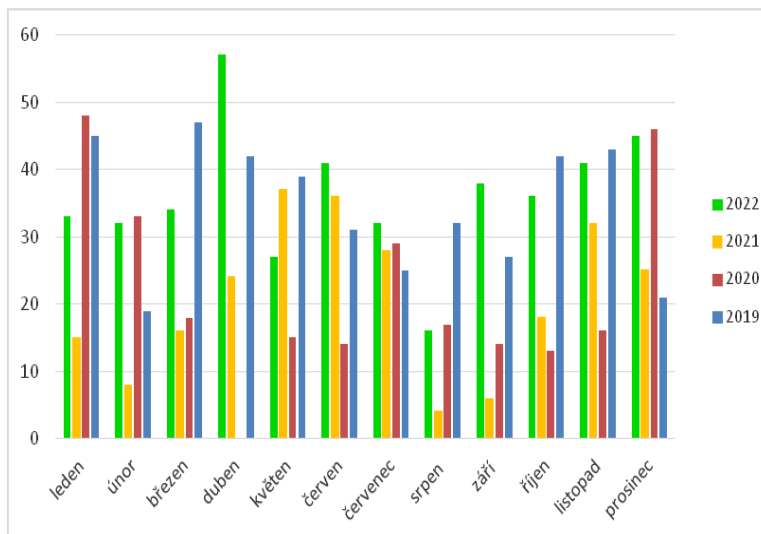
Sociální síť Instagram Knihovny MO Pardubice III – založen v roce 2020. Instagram slouží především k prezentaci knihovního fondu pro mladší část generace. Nově v roce 2022 proběhly instagramové soutěže o knihy, které svým přesahem mapují čtenářskou veřejnost napříč republikou. Jeho oblíbenost značně přesáhla naše očekávání. Mezi jeho další výhody patří sledování současných trendů čtení.

Půjčování elektronických čteček - v majetku knihovny jsou dvě e-čtečky, o které byl v roce 2022 zájem.

Meziknihovní výpůjční služby - meziknihovní výpůjční služby jsou v knihovně na Dubině využívány v plném možném rozsahu služby. S pravidelností, jednou týdně, knihovnice jezdí pro objednané knihy do Krajské knihovny v Pardubicích. V této oblasti byla navázána i spolupráce s Městskou knihovnou Chrudim. V roce 2022 byl tímto způsobem knihovní fond obohacen o **432 knižních dokumentů**.

Graf 2: Srovnání měsíců a roků Meziknihovní výpůjční služby za rok 2022

	2022	2021	2020	2019
leden	33	15	48	45
únor	32	8	33	19
březen	34	16	18	47
duben	57	24	0	42
květen	27	37	15	39
červen	41	36	14	31
červenec	32	28	29	25
srpen	16	4	17	32
září	38	6	14	27
říjen	36	18	13	42
listopad	41	32	16	43
prosinec	45	25	46	21
celkem rok	432	249	263	413

Krajská knihovna v Pardubicích – spolupráce je na velmi dobré úrovni. Knihovnice se pravidelně účastní školení i v on-line prostoru. Krajská knihovna má síť BIBLIOBOXŮ, kam i čtenáři knihovny na Dubině mají možnost v nejnútnejším případě vracet knihy. Bohužel tato služba má jeden velký nedostatek. Knihy z biblioboxů se do knihovny na Dubině vrací s několikadenním zpožděním, což působí komplikace při účtování upomínek čtenářům. S každým dotčeným čtenářem je situace řešena osobně a ve společném souladu.

Veřejný internet, informační služby, kopírování, možnost zakoupení dárkového poukazu ke zřízení nové registrace - služby využívají čtenáři i veřejnost.

Zapůjčení čtecích brýlí a deštníků – služba byla zrušena.

Půjčování turistických map – jedná se o službu tzv. sezónní. Největší rozsah má v turistické sezoně od května do října.

Geocaching - Knihovna Dubina je zapojena do celosvětové hry Geocaching, snahou je podpořit povědomí o existenci Knihovny na Dubině a zajímavou formou pozvat do knihovny i nečtenáře. V současnosti knihovna disponuje dvěma „keškami“. Jedna je umístěna v prostorách knihovny a druhá v knihobudce, kde je neustále obnovována díky častým krádežím.

Balení knih – jedná se o službu především mířenou na rodiče školou povinných dětí.

Knihobudka – v roce 2018 byla zřízena Knihobudka v ulici Na Drážce, v roce 2022 přibyla Knihobudka přímo před knihovnou. Obě jsou plně využívány veřejností. Kontrolovány a doplňovány jsou pravidelně - jednou týdně knihobudka Na Drážce, denně knihobudka před knihovnou.

Dary knih pro knihovnu – knihovna v průběhu roku přijímá knižní dary od čtenářů i veřejnosti. Většinou se jedná o dary z pozůstalostí. Knihovnice knihy využívají především k rozšíření knihovního fondu a jako možnost doplňování knih do knihobudky.

Akce

Hlavní činností knihovny by měla být vzdělávací činnost a především rozvoj čtenářské gramotnosti. V první polovině roku je tedy činnost zaměřena především na tematické vzdělávací programy pro děti z mateřských a základních škol.

Témata besed pro mateřské a základní školy v roce 2022:

V roce 2022 byly besedy stále ovlivněny výskytem viru Covid-19 v roce 2021. Vzdělávací besedy byly především mířeny do řad našich prvňáčků z roku 2021, které přišly o své besedy v roce 2021 a prvňáčků roku 2022. Mimo jiné knihovnu navštívily i 3 třídy třetích ročníků Základní školy Dubina a jedna třída z Mateřské školky Korálek. Celkem se uskutečnilo se **25 vzdělávacích besed** a do knihovny se podívalo **670 žáčků**.

Veškeré vzdělávací besedy byly vedeny na téma knih, jejich rozmanitosti, hovořilo se rozdělení knižních dokumentů do jednotlivých žánrů literatury a zároveň jsme s žáky diskutovali o chování čtenářů v knihovně. V roce 2022 byly besedy s tématem: pro mateřskou školku „Kртеček a jeho kamarádi“, pro třetí ročníky „Můj domácí mazlíček“ a pro druhé i první ročníky „Policejní pohádky“. Součástí besedy jsou i pracovní listy a žáci si vždy vyrobí tematický výtvar z papíru.

V roce 2022 probíhaly v knihovně tyto pravidelné nebo tematické akce:

LEDEN

Geocaching, malování na doma - zima, alternativní kreativní dílničky (Rukavice, Polární medvídek Snížek), akce Čtenářem za vysvědčení (amnestie poplatků pro děti ZŠ, které přinesly vysvědčení), Vánoční křížovka (přesah z roku 2021). Havárie topné vody v knihovně – knihovna přestěhována do prostor zasedací místnosti Úřadu městského obvodu Pardubice III, kde byla možnost vypůjčit knihy ve výběru nebo na objednávku.

ÚNOR

Havárie topné vody v knihovně – knihovna přestěhována do prostor zasedací místnosti Úřadu městského obvodu Pardubice III, kde byla možnost vypůjčit knihy ve výběru nebo na objednávku. Geocaching, alternativní kreativní dílničky (Robotek Emílek), malování na doma – Valentýn, Literární luštění pro děti na jarní prázdniny.

BŘEZEN

Amnestie upomínek, Geocaching, alternativní kreativní dílničky (Pracovité včelky, Jarní strom), vzdělávací besedy – druhé ročníky základních škol, Junior kvíz pro děti od 7 – 9 let a pro děti 10 – 12 let, Březen měsíc čtenářů – amnestie poplatků za upomínky.

DUBEN

Alternativní kreativní dílničky (Květina s beruškou, Pracovité včelky, Zajíček Ouško), malování na doma – Jaro, výtvarná soutěž pro děti – Kouzelné jaro, Geocaching, vzdělávací besedy – třetí ročníky a mateřská školka.

KVĚTEN

Alternativní kreativní dílničky (Květina s beruškou, Víla Anežka), malování na doma - Květiny, vzdělávací besedy – první ročníky základních škol, Geocaching.

ČERVEN

Geocaching, alternativní kreativní dílničky (Krokodýl Janek, Sladká mrkvička), akce Čtenářem za vysvědčení (amnestie poplatků pro děti ZŠ, které přinesly vysvědčení), malování na doma - Prázdniny, vzdělávací besedy – první ročníky základních škol a ZŠ Montessori, luštění pro děti – Letní pohádková osmisměrka.

ČERVENEC

Geocaching, malování na doma – Prázdniny, alternativní kreativní dílničky (Krokodýl Janek, Medúza a krab), Výtvarná soutěž pro děti – Moje zvířátko, luštění pro děti – Letní pohádková osmisměrka, instagramová červencová soutěž o knihy.

SRPEN

Geocaching, alternativní kreativní dílničky (Náramek nejen pro princezny, Barevná kšiltovka), malování na doma – Prázdniny, Výtvarná soutěž pro děti – Moje zvířátko, luštění pro děti – Letní pohádková osmisměrka, instagramová srpnová soutěž o knihy.

ZÁŘÍ

Alternativní kreativní dílničky (Náramek nejen pro princezny, Horký šálek), malování na doma - Ježeček, Geocaching. Nově zřízena on-line služba ve spolupráci s Městskou knihovnou v Praze – možnost stahování některých e-knih zdarma.

ŘÍJEN

Týden knihoven - registrace seniorů zdarma, Geocaching, malování na doma - Vážka, alternativní kreativní dílničky (Čarodějnická kočka, Podzimní skřítek), dílničky pro seniory – Svícen z dřevěných proutků.

LISTOPAD

Sbírka Den Válečných veteránů, malování doma – Lištička Péťa, alternativní kreativní dílničky (Liška Eliška), Geocaching, Den pro dětskou knihu – komiks Spongebob (akce v rámci spolupráce se SKIPem), výtvarná soutěž – Mé Vánoce.

PROSINEC

Vánoční soutěžní křížovka, malování na doma – Vánoční motivy, alternativní kreativní dílničky (Vánoční dekorace, Andělíček), dílničky v knihovně – Adventní papírový věnec, instagramová vánoční soutěž, výtvarná soutěž pro děti - Mé Vánoce, Den pro dětskou knihu – komiks Spongebob (akce v rámci spolupráce se SKIPem).

Návštěvníků Knihovny městského obvodu Pardubice III na vyhledávaných akcích (besedách) bylo **celkem 673** (180 návštěvníků v roce 2021), z toho 670 návštěvníků vzdělávacích akcí (160 návštěvníků v roce 2021) a 3 návštěvníci kulturních akcí (20 návštěvníků v roce 2021).

ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVNY

Knihovna Dubina disponuje jedním počítačem pro veřejnost, který v roce 2022 využilo 8 čtenářů. Malé procento využití PC v knihovně je způsobeno vývojem moderních technologií, kdy převážná část čtenářů užívá tzv. chytré mobilní telefony a již nepotřebují naše služby v této oblasti. Zvýšila se však poptávka vyhledávání knih na webovém katalogu v knihovně, která však není součástí statistických dat.

Knihovnice sami spravují webové stránky, sociální síť Facebook a Instagram. Sociální síť Facebook stále zaznamenává nárůst sledovanosti:

Knihovna MO Pardubice III	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Sociální síť Facebook sledujících	544	475	454	402	338	248
Sociální síť Instagram	523	455	52	0	0	0

Knihovna je dostupná na **informativní stránce knihovny Wikipedie**.

Využívání webových stránek je čtenáři preferováno a také vývoj v dostupných datech je v pozitivních číslech. Webový e-katalog je přizpůsoben moderním potřebám čtenáře. Návštěvnost webových stránek se stále navyšuje. Webové stránky byly **zobrazeny 13 113** (v roce 2021 zobrazeny 24 667), z toho **návštěvnost byla 4992** (v roce 2021 návštěvnost 10 143).

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu se zvýšil o 46 507 vstupů na konečnou hodnotu roku **55 729 vstupů**. Dále počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru mimo knihovnu byl naopak zvýšen o 546 vstupů na konečnou hodnotu roku **3090 vstupů**.

Závěrem lze říci, že Knihovna Dubina je dlouhodobě stabilní knihovnou ve městě Pardubice. Knihovnice jsou proškoleny v rámci nabízených možností, především Krajskou knihovnou Pardubice nebo nabídkou ze SKIPu či Národní knihovnou. Na webovém portálu databaze.cz, portálu Československá filmová databáze, Instagramu a mezinárodního portálu Goodreads sledují současné trendy v literatuře. Zároveň jsou sledována ocenění v oblasti literatury, kde se inspirují pro případné nákupy nových knih. Nedílnou součástí při hledání knih je i komunikace přímo se čtenáři nebo při instagramových soutěžích, které právě stojí na doporučení knih soutěžících. Nákup knih probíhá v kamenných obchodech nebo přes webové stránky knihkupců. Hojně je využíván nákup knih v antikvariátech.

Všechny kroky činěné knihovnicemi jsou konány pro zvýšení komfortu, spokojenosti čtenářů i jejich rodin. Služba „Kniha do domu“ byla díky protiepidemickým opatřením využívána ve větší míře, která zůstala i v roce 2022. Oblíbenost možnosti donášky knih domů zvýšila dostupnost knihovny pro imobilní čtenáře. Nové prostory knihovny jsou nyní s bezbariérovým přístupem a knihovna získala nové čtenáře mezi tělesně handicapovanými lidmi. Právě bezbariérovost zvyšuje zájem o knihovnu na Dubině v řadách maminek s kočárky či seniorů.

Knihovna Dubina je součástí SKIPu. Účastní se celostátních akcí SKIPu, zmíníme např. akce Březen – měsíc čtenářů, Týden knihoven, Už jsem čtenář či Den pro dětskou knihu. Připojila se do charitativní sbírky Den válečných veteránů. Knihovna Dubina úzce spolupracuje i s Komisí pro kulturu a sport při Radě městského obvodu Pardubice III. Za zmínku stojí i fakt, že díky knižním darům našich čtenářů i veřejnosti knihovna mohla vyhovět žádosti o pomoc zřídit novou knihovnu ve Střední škole technické a gastronomické v Blansku.

Rok 2022 byl velmi náročný a plný neustálých změn, které vedly knihovnice hledat inovativní procesy v knihovně a hledat nové směry výhodné pro čtenáře. Bylo důležité neztratit kontakt se čtenáři a udržet si jejich přízeň. V tomto trendu se pokračuje i v roce 2023.

V Pardubicích dne 13. ledna 2023

lic. Pavlína Jehličková